

παροχή πληρεξουσιότητας ο πληρεξούσιος δεν ασκεί οργανικές εξουσίες²⁷ αλλά, κατά την κρατούσα άποψη στην επιστήμη και στη νομολογία, συνάπτει δικαιοπραξίες εκτελώντας αποφάσεις που έχει λάβει το ΔΣ ή τα υποκατάστατα αυτού όργανα σε συγκεκριμένα θέματα²⁸. Από τη διάταξη του άρθρου 18 του Ν. 2190/1920, η οποία ορίζει τα όργανα διοικήσεως του νομικού προσώπου, δεν αποκλείεται η εφαρμογή των γενικών διατάξεων των άρθρων 211 επ. και 713 επ. ΑΚ. Επομένως, το διοικητικό συμβούλιο της αε ή το μέλος του διοικητικού συμβουλίου που την εκπροσωπεί μπορεί να προβεί, σε κάθε περίπτωση, κατά τους όρους των ως άνω διατάξεων του ΑΚ, στον διορισμό πληρεξουσίου (άμεσου αντιπροσώπου) για ορισμένη ή ορισμένες υποθέσεις της εταιρείας. Ο κατ' αυτόν τον τρόπο διοριζόμενος τρίτος, όταν επιχειρεί δικαιοπραξίες στο όνομα της αε, ενεργεί όχι ως όργανο, αλλά ως άμεσος αντιπρόσωπος της αε (άρθρ. 211 ΑΚ)²⁹.

10. Με βάση όσα προαναφέρθηκαν, η σχολιαζόμενη απόφαση ορθά επισημαίνει ότι η § 2 του άρθρου 65 ΚΠολΔ, που απαιτεί ειδική εξουσιοδότηση για την κατάρτιση συμφωνίας περί διαιτησίας, δεν εφαρμόζεται όταν η συμφωνία αυτή γίνεται απευθείας από το ίδιο το όργανο εκπροσωπήσεως του νομικού προσώπου της αε, όπως συμβαίνει εν προκειμένω. Συγκεκριμένα, ο τότε Πρόεδρος του ΔΣ της αε υπέγραψε την επίδικη συμφωνία μετόχων ως όργανο εκπροσωπήσεως της ανώνυμης εταιρείας, κατ' άρθρ. 11 § 2 του εμπεριεχομένου στο Ν. 3082/2002 καταστατικού της τελευταίας, σε συνδυασμό και με την επικαλούμενη και προσκομιζόμενη από την ίδια την ενάγουσα (σε απόσπασμα) απόφαση 108/21-03-2008 του ΔΣ της, με την οποία σύμφωνα και με τους όρους του καταστατικού της, του είχε ανατεθεί η σχετική οργανική εξουσία.

11. Η σχολιαζόμενη απόφαση επιβεβαιώνει την μέχρι σήμερα κρατούσα (και ορθή) στη θεωρία και νομολογία άποψη, αφενός ότι η εκπροσώπηση της ανώνυμης εταιρείας μπορεί να ανατεθεί εν όλω ή εν μέρει σε ένα ή περισσότερα μέλη του Διοικητικού της Συμβουλίου ή σε τρίτα πρόσωπα κατόπιν προηγούμενης απόφασης του Διοικητικού της Συμβουλίου, εφόσον υφίσταται σχετική καταστατική πρόβλεψη, και αφετέρου ότι τα πρόσωπα αυτά δρουν ως υποκατάστατα όργανα του Διοικητικού Συμβουλίου της αε και ενεργούν ως όργανα εκπροσώπησής της, εκφράζοντας πρωτογενώς την βούλησή της και αντλώντας προς τούτο εξουσία από το νόμο και το καταστατικό της. Πρέπει ως εκ τούτου να αντιδιαστέλλονται σαφώς από τον πληρεξούσιο και τον αντιπρόσωπο της αε, οι οποίοι δεν αποτελούν όργανά της αλλά ενεργούν ως αντιπρόσωποι πράξεις που προαποφασίστηκαν από το Διοικητικό της Συμβουλίου ή από τα υποκατάστατα αυτού όργανα.

Ιωάννης Αθηναίος-Πιέρρος

Μεταπτυχιακός φοιτητής στον Τομέα Δικαίου των Επιχειρήσεων και Εργασιακού δικαίου Δ.Π.Θ. – Δικηγόρος

ΕφΠατρ 1063/2002 ΔΕΕ 2003, 950 με παρατηρήσεις Σινανιώτη-Μαρούδη.

27. Βλ. Αντωνόπουλο, Δίκαιο ΑΕ, ό.π., σ. 475 επ.· Μαρίνο, ό.π., σ. 279-τον ίδιο. Ανάκληση διοικητικού συμβουλίου ανώνυμης εταιρίας και υποκατάστατων οργάνων. Διάκριση υποκατάστατων οργάνων από πληρεξούσιους (γνwm), ΔΕΕ 2003, 1285.

28. ΑΠ 1191/2009 ΕΕμπΔ 2010, 351· ΑΠ 1685/2000 ΕΕργΔ 2002, 1221 = ΝΟΜΟΣ· ΑΠ 677/1996 ΕπισκΕΔ 1997, 111· ΑΠ 1204/2000 ΕΕμπΔ 2000, 727, κατά την οποία τόσο ο πληρεξούσιος όσο και ο εντολοδόχος δεν αποτελούν όργανα που εκφράζουν τη βούληση του νομικού προσώπου της εταιρίας αλλά ενεργούν ως αντιπρόσωποι πράξεις που αποφασίστηκαν από το ΔΣ [...] ή το υποκατάστατο όργανο· ΑΠ 1121/2006 ΕΕμπΔ 2007, 836, κατά την οποία δύναται ο διευθύνων σύμβουλος, κατόπιν εγκρίσεως του διοικητικού συμβουλίου, να παρέχει σε άλλα μέλη ή σε υπαλλήλους της εταιρίας ή σε τρίτα πρόσωπα πληρεξουσιότητα για ορισμένες πράξεις ή για μεμονωμένη ειδική πράξη.

29. Γ. Τριανταφυλλάκης, ό.π., σ. 223· ΑΠ 704/2010 ΕΕμπΔ 2011, 385· ΕφΑΘ 2189/2010 ΔΕΕ 2011, 53 = ΔΕΕ 2012, 659 (με σημ. Μ. Καββαθά).

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ – ΔΙΚΑΙΟ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

**Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών
Αριθμ. 7519/2017**

Προεδρεύων: **Ευ. Χατζίκος**, Πρωτοδίκης
Δικηγόροι: –

Πνευματική ιδιοκτησία. Πότε στοιχειοθετείται «πράξη παρουσίασης ενός έργου στο κοινό». Τέτοια παρουσίαση συνιστά η διανομή ραδιοηλεκτροπτικού σήματος εντός των δωματίων ξενοδοχείου μέσω συσκευών τηλεόρασης. Αντιθέτως, δεν προβαίνει σε παρουσίαση ο ξενοδόχος, όταν παρέχει την κατάλληλη υποδομή, έτσι ώστε οι πελάτες του να αποκτήσουν ασύρματη πρόσβαση στο διαδίκτυο και να συνδεθούν σε ιστοσελίδες όπου (ανα)μεταδίδονται ψηφιακά προγράμματα ραδιοηλεκτροπτικών οργανισμών. Η εν λόγω υπηρεσία συνιστά απλή παροχή τεχνικών μέσων για συμμετοχή των πελατών του ξενοδοχείου στην κοινωνία της πληροφορίας.

Διατάξεις: άρθρ. 3 § 1 Οδηγίας 2001/29/ΕΚ· άρθρ. 3 § 1, 2 ν. 2121/1993· ΚΠολΔ 68, 216, 237 § 1, 271 § 3

[...2. Το άρθρο 3 § 1 και 2 του ν. 2121/1993, όπως η § 1 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 81 § 1 του ν. 3057/2002, ορίζει τα εξής: «1. Το περιουσιακό δικαίωμα δίνει στους δημιουργούς ιδίως την εξουσία (δικαίωμα) να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν: α) ... στ) Τη δημόσια εκτέλεση των έργων τους. ζ) Τη μετάδοση ή αναμετάδοση των έργων τους στο κοινό με τη ραδιοφωνία και την τηλεόραση, με ηλεκτρομαγνητικά κύματα ή με καλώδια ή με άλλους υλικούς αγωγούς ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, παράλληλα προς την επιφάνεια της γης ή μέσω δορυφόρων. η) Την παρουσίαση στο κοινό των έργων τους, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, καθώς και να καθιστούν προσιτά τα έργα τους στο κοινό κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση στα έργα αυτά, όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος. Τα δικαιώματα αυτά δεν αναλώνονται με οποιαδήποτε πράξη παρουσίασης στο κοινό με την έννοια της παρούσης ρύθμισης. ... 2. Δημόσια θεωρείται κάθε χρήση ή εκτέλεση ή παρουσίαση του έργου, που κάνει το έργο προσιτό σε κύκλο προσώπων ευρύτερο από το στενό κύκλο της οικογένειας και το άμεσο κοινωνικό περιβάλλον, ανεξαρτήτως από το αν τα πρόσωπα αυτού του ευρύτερου κύκλου βρίσκονται στον ίδιο ή σε διαφορετικούς χώρους». Οι τρεις προαναφερόμενες εξουσίες του περιουσιακού δικαιώματος του δημιουργού εντάσσονται στην άυλη οικονομική εκμετάλλευση του έργου, ήτοι στην κάθε είδους παράσταση ή παρουσίαση έργου που απευθύνεται σε κοινό που προσλαμβάνει/επικοινωνεί με το έργο είτε άμεσα, μέσω της ζωντανής ερμηνείας ή εκτέλεσής του από καλλιτέχνες, είτε έμμεσα, με την παρεμβολή τεχνικών φορέων/μέσων (ραδιόφωνο, τηλεόραση, διαδίκτυο, κ.ά.), σε κάθε περίπτωση, πάντως, χωρίς την αναπαραγωγή υλικών αντιτύπων του έργου (βλ. Α. Παπαδοπούλου, Η έννοια του «κοινού» ως πεδίο αναφοράς των δικαιωμάτων της δημόσιας εκτέλεσης, της ραδιοηλεκτροπτικής μετάδοσης και της παρουσίασης/ψηφιακής διάθεσης του έργου, ΔίΜΕΕ 2014, 489, 450, ιδίως υποσ. 3).

3. Με την ως άνω αντικατάσταση του άρθρου 3 § 1 του ν. 2121/1993 μεταφέρθηκε, μεταξύ άλλων, στην ελληνική έννομη τάξη το άρθρο 3 § 1 της οδηγίας 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22^{ης} Μαΐου 2001 (εφεξής «οδηγία») όσον αφορά στο δικαίωμα παρουσίασης έργων στο κοινό (βλ. και άρθρο 71 § 6 Ν. 2121/1993). Η ανωτέρω διάταξη της οδηγίας έχει ως πρότυπο το άρθρο 8 της κυρωθείσας με τον ν. 3184/2003 Συνθήκης του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας για την Πνευματική Ιδιοκτησία (WCT), που

υιοθετήθηκε στην Γενεύη στις 20 Δεκεμβρίου 1996 (βλ. απόφαση ΔΕΕ της 15^{ης} Μαρτίου 2012, C-135/10, SCF, EU:C:2012:140, ΔιΜΕΕ 2012, 264, σκέψη 72).

4. Η εξουσία της παρουσίασης στο κοινό, όπως και το γενικότερο περιουσιακό δικαίωμα του δημιουργού, είναι απόλυτη και αποκλειστική (βλ. Κοσίρη/Σταματούδη-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, ά. 3, 3). Αποκλειστική, διότι, όπως και ρητώς το άρθρο 3 § 1 του ν. 2121/1993 ορίζει, δίδεται στους δημιουργούς η εξουσία (δικαίωμα) προληπτικής παρέμβασης, το οποίο τους επιτρέπει να παρεμβάλλονται μεταξύ των δυνητικών χρηστών του έργου τους και της παρουσίασης στο κοινό, στην οποία οι χρήστες αυτοί προτίθενται να προβούν, τούτο δε προκειμένου να απαγορεύσουν τέτοια χρήση (βλ. αποφάσεις ΔΕΕ [...]).

5. Πρωταρχικός σκοπός της οδηγίας, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 9 και 10 αυτής, είναι η καθιέρωση υψηλού επιπέδου προστασίας υπέρ των δημιουργών και η διασφάλιση εύλογης αμοιβής για τη χρήση των έργων τους, ιδίως στην περίπτωση «παρουσιάσεως στο κοινό», έννοια η οποία πρέπει να ερμηνεύεται διασταλτικώς, όπως, άλλωστε, αναφέρει ρητώς η εικοστή τρίτη αιτιολογική σκέψη της εν λόγω οδηγίας (βλ. [...]).

6. Το ΔΕΕ έχει ήδη αποφανθεί ότι, για να κριθεί εάν υφίσταται παρουσίαση στο κοινό, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη πλείονα συμπληρωματικά κριτήρια, τα οποία είναι μη αυτοτελή και αλληλεξαρτώμενα. Δεδομένου ότι η βαρύτητα των κριτηρίων αυτών μπορεί να ποικίλλει, αναλόγως της συγκεκριμένης περιπτώσεως, πρέπει να εφαρμόζονται μεμονωμένα αλλά και σε συσχετισμό μεταξύ τους (βλ. Stichting Brein II σκέψη 25, Stichting Brein I σκέψη 30, GS Media σκέψη 34, Reha Training σκέψη 35, SCF σκέψη 79, απόφαση ΔΕΕ της 15^{ης} Μαρτίου 2012, C-162/10, Phonographic Performance Limited [PPL], EU:C:2012:141, ΔιΜΕΕ 2012, 109, σκέψη 30).

7. Κατ' αρχάς, η έννοια της «παρουσίασης στο κοινό» απαρτίζεται από δύο σωρευτικά στοιχεία, ήτοι μια «πράξη παρουσίασης» έργου και την παρουσίαση του έργου αυτού σε «κοινό» (βλ. Stichting Brein II σκέψη 24, Stichting Brein I σκέψη 29, GS Media σκέψη 32, Reha Training σκέψη 37, SBS Belgium σκέψη 15, της 13ης Φεβρουαρίου 2014, Svensson κ.λπ., C-466/12, EU:C:2014:76, ΔιΜΕΕ 2014.73, σκέψη 16, ITV Broadcasting κ.λπ. σκέψεις 21 και 31).

8. Ένας χρήστης προστατευόμενου έργου προβαίνει σε «πράξη παρουσίασης» του, οσάκις παρεμβάλλεται, με πλήρη επίγνωση των συνεπειών της συμπεριφοράς του, για να παράσχει σε τρίτους (συνήθως πελάτες του) πρόσβαση σε αυτό, τούτο δε, μεταξύ άλλων, όταν χωρίς την παρέμβαση αυτή οι συγκεκριμένοι τρίτοι δεν θα μπορούσαν καταρχήν να έχουν πρόσβαση στο μεταδιδόμενο έργο (βλ. Stichting Brein II σκέψη 26, Stichting Brein I σκέψη 31, GS Media σκέψη 35, Reha Training σκέψη 46, SCF σκέψη 82, PPL σκέψη 31, SGAE σκέψη 45).

9. Η «πράξη παρουσιάσεως» αφορά κάθε μετάδοση προστατευόμενων έργων, ανεξαρτήτως του χρησιμοποιούμενου τεχνικού μέσου ή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου (βλ. Reha Training σκέψη 38, SBS Belgium σκέψη 16, SPA σκέψη 13, OSA σκέψη 25, FAPL κ.λπ. σκέψη 193, SGAE σκέψη 46), αρκεί το τεχνικό μέσο να μην περιορίζεται απλώς στην διατήρηση ή την βελτίωση της ποιότητας της λήψεως ήδη υφιστάμενης μετάδοσεως (βλ. ITV Broadcasting κ.λπ. σκέψεις 28-29, FAPL σκέψη 194), αλλά και να μην συνιστά απλή παροχή υλικών μέσων για την διευκόλυνση ή την πραγματοποίηση της παρουσίασης (βλ. Stichting Brein I σκέψη 39, διάταξη ΔΕΕ της 18^{ης} Μαρτίου 2010, C-136/09, ΟΣΔΔΘΟΕ, EU:C:2010:151, ΔιΜΕΕ 2010, 431, σκέψη 33). Κάθε μετάδοση ή αναμετάδοση έργου που χρησιμοποιεί συγκεκριμένο τεχνικό τρόπο, πρέπει καταρχήν να επιτρέπεται εξατομικευμένα, ήτοι χωριστά και μεμονωμένα, από τον δημιουργό του (βλ. Reha Training σκέψη 39, SBS Belgium σκέψη 17, ITV Broadcasting κ.λπ. σκέψεις 23-26, SGAE σκέψη 42).

10. Για να υπάρξει «πράξη παρουσίασης» αρκεί ένα έργο να

τεθεί στην διάθεση του κοινού, ώστε τα πρόσωπα που το συνθέτουν να έχουν πρόσβαση σε αυτό, χωρίς να είναι καθοριστικό το εάν θα χρησιμοποιήσουν ή όχι αυτήν τη δυνατότητα (βλ. Stichting Brein II σκέψη 31, Stichting Brein I σκέψη 36, Svensson σκέψη 19, SGAE σκέψη 43).

11. Η έννοια του «κοινού» αναφέρεται σε έναν «απροσδιόριστο» και «αρκετά μεγάλο» αριθμό δυνητικών αποδεκτών (βλ. Stichting Brein II σκέψη 27, Stichting Brein I σκέψη 32, GS Media σκέψη 36, Reha Training σκέψη 41, SBS Belgium σκέψη 21, SPA σκέψη 19, OSA σκέψη 27, Svensson σκέψη 21, ITV Broadcasting κ.λπ. σκέψη 32, PPL σκέψη 33, SCF σκέψη 84, SGAE σκέψεις 37 και 38). Ο «απροσδιόριστος» χαρακτήρας του κοινού συντρέχει όταν το έργο καθίσταται προσίτο στο κοινό γενικά, και όχι σε συγκεκριμένα άτομα, ανήκοντα σε ιδιωτική ομάδα (βλ. Reha Training σκέψη 42, PPL σκέψη 34, SCF σκέψη 85), ενώ ο «αρκετά μεγάλος αριθμός» προϋποθέτει κάποιο ελάχιστο όριο, στοιχείο που αποκλείει τον χαρακτηρισμό ως «κοινού» ενός εξαιρετικά μικρού ή ασήμαντου αριθμού ενδιαφερομένων (βλ. Stichting Brein II σκέψη 41, Stichting Brein I σκέψη 44, Reha Training σκέψη 43, PPL σκέψη 35, SCF σκέψη 86). Για τον προσδιορισμό του αριθμού των αποδεκτών λαμβάνονται υπόψη τα σωρευτικά αποτελέσματα, τα οποία απορρέουν από την διάθεση των έργων στους δυνητικούς αποδέκτες. Κρίσιμος, μεταξύ άλλων, είναι όχι μόνο ο αριθμός των προσώπων που έχουν πρόσβαση στο ίδιο έργο ταυτοχρόνως, αλλά και ο αριθμός εκείνων που αποκτούν πρόσβαση σε αυτό διαδοχικώς (βλ. Stichting Brein II σκέψη 41, Stichting Brein I σκέψη 44, Reha Training σκέψη 44, OSA σκέψη 28, PPL σκέψη 35, SCF σκέψη 87, ITV Broadcasting κ.λπ. σκέψη 33, SGAE σκέψη 39).

12. Περαιτέρω, το κοινό δεν πρέπει να παρίσταται στον τόπο προέλευσης της παρουσίασης κατά την έννοια της εικοστής τρίτης αιτιολογικής σκέψης της οδηγίας, καθώς το ερειδόμενο στο άρθρο 3 § 1 αυτής δικαίωμα δεν καλύπτει πράξεις, οι οποίες δεν συνεπάγονται «μετάδοση» ή «αναμετάδοση» έργου, όπως οι ζωντανές εκτελέσεις και ερμηνείες ενός έργου (βλ. SPA σκέψη 24, απόφαση Δ.Ε.Ε. της 24^{ης} Νοεμβρίου 2011, C-283/2010, Circul Globus București, EU:C:2011:772, ΔιΜΕΕ 2012, 117, σκέψεις 33 επ., FAPL σκέψεις 200-203- σύμφωνα με την απόδοση της σκέψης 202 στην υπόθεση FAPL στην αγγλική γλώσσα – γλώσσα της διαδικασίας – “communication to the public covers all communication to the public not present at the place where the communication originates”). Πρόκειται για διασταλτική ερμηνεία (βλ. σκέψη 5) της έννοιας της παρουσίασης στο κοινό σε επίπεδο ενωσιακού δικαίου, ώστε αυτή να καταλαμβάνει πλέον κάθε πράξη της λεγόμενης «έμμεσης» δημόσιας εκτέλεσης (βλ. Α. Δεσποτίδου, Παρατηρήσεις στην ΑΠ 651/2013, «Παρουσίαση» έργων σε δωμάτια ξενοδοχείου μέσω συσκευών τηλεόρασης, στις οποίες διανέμεται το λαμβανόμενο [από το ξενοδοχείο] τηλεοπτικό σήμα, ΕπισκεΔ 2013, 415 επ., 427, Π. Παπαρσενίου, Η δημόσια παρουσίαση του έργου, 2015, σελ. 237-238). Η εξουσία «άμεσης» δημόσιας εκτέλεσης ενός έργου, ήτοι της εκτελέσεώς του ενώπιον κοινού που βρίσκεται σε φυσική και άμεση επαφή με τον καλλιτέχνη, ηθοποιό ή τον ερμηνευτή του έργου, δεν έχει καταστεί αντικείμενο εναρμόνισης στο παρόν στάδιο εξέλιξης του ενωσιακού δικαίου (βλ. Circul Globus București σκέψη 39), εμπίπτει δε στο ρυθμιστικό πεδίο του άρθρου 3 § 1 περ. στ' ν. 2121/1993 (βλ. Α. Παπαδοπούλου, ό.π., σελ. 491 ιδίως υποσ. 9, Α. Δεσποτίδου, ό.π., σελ. 420, Λ. Κοσίρη, Αναμετάδοση ραδιοηλεκτρονικών εκπομπών ως χωριστή μορφή δημόσιας εκτέλεσης, ΕΕμπΔ 2002, 251, 253, Π. Παπαρσενίου, ό.π., σελ. 144, 199).

13. Εξάλλου, όταν η «πράξη παρουσίασης» πραγματοποιείται με την ίδια τεχνική μέθοδο που χρησιμοποιείται ήδη για την παρουσίαση του εν λόγω έργου (π.χ. με ενσωμάτωση σε διαδικτυακό ιστότοπο προστατευόμενου έργου, το οποίο ήταν ήδη ελεύθερα διαθέσιμο σε έτερο διαδικτυακό ιστότοπο), τότε

αυτή πρέπει να απευθύνεται σε ένα «νέο κοινό», δηλαδή κοινό το οποίο δεν είχε ήδη ληφθεί υπόψη από τους δικαιούχους δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, όταν επέτρεψαν την αρχική παρουσίαση του έργου τους στο κοινό (βλ. Stichting Brein II σκέψη 28, Stichting Brein I σκέψη 33, GS Media σκέψη 37, διάταξη ΔΕΕ της 21^{ης} Οκτωβρίου 2014, C-348/2013, BestWater International, EU:C:2014:2315, ΔiMEE 2015, 85, σκέψεις 14-15, Svensson κ.λπ. σκέψη 24, όπου και παραπομπή σε SGAE σκέψεις 40 και 42, καθώς και σε ΟΣΔΔΘΟΕ σκέψη 38· με την παραπομπή αυτή το ΔΕΕ επιβεβαιώνει ρητώς ότι συσχέτιζε εξαρχής το κριτήριο του «νέου κοινού» με την χρήση της ίδιας τεχνικής μεθόδου· υπό αυτό το σκεπτικό βλ. και FAPL σκέψεις 197-199). Αντίθετα, όταν το προστατευόμενο έργο παρουσιάζεται μέσω ειδικού τεχνικού τρόπου, διαφορετικού από όσους έχουν χρησιμοποιηθεί μέχρι πρότινος (όπως όταν αναμεταδίδεται στο διαδίκτυο χερσαία ραδιοτηλεοπτική εκπομπή), χωρίς προηγούμενη άδεια των δημιουργών, τότε δεν εξετάζεται η προϋπόθεση του «νέου κοινού», διότι, ως προελέχθη στην σκέψη 9, απαιτείται άδεια των δημιουργών, μεμονωμένα και χωριστά, για κάθε τρόπο μετάδοσης (βλ. IPTV Broadcasting κ.λπ. σκέψη 39).

14. Πάντως, προκειμένου να συντρέχει «παρουσίαση στο κοινό», πρέπει τα προστατευόμενα έργα να παρουσιάζονται πράγματι σε «κοινό», όπως αυτό αναλύθηκε ανωτέρω (βλ. Stichting Brein II σκέψη 40, Stichting Brein I σκέψη 43, Reha Training σκέψη 40· επίσης βλ. SBS Belgium σκέψεις 23-24, όπου κρίθηκε ότι δεν συντρέχει παρουσίαση σε «κοινό», βλ. σχετ. το επεξηγηματικό Σημείωμα Κ. Βόσσου, ΔiMEE 2016, 97 επ.).

15. Περαιτέρω, έχει σημασία εάν η παρουσίαση στο κοινό έχει κερδοσκοπικό χαρακτήρα (βλ. Stichting Brein II σκέψη 29, Stichting Brein I σκέψη 34, GS Media σκέψη 38, SPA σκέψη 26, SCF σκέψη 88, PPL σκέψη 36, FAPL σκέψη 204). Το ΔΕΕ έχει κρίνει ότι η προβολή προστατευόμενων έργων έχει κερδοσκοπικό χαρακτήρα, οσάκις ο χρήστης δύναται να αντλήσει από αυτήν οικονομικό όφελος με την προσέλκυση πελατών, που ενδιαφέρονται για τα μεταδιδόμενα έργα, συνακόλουθα δε με την διεύρυνση της πελατικής της επιχειρήσεώς του και την επαύξηση του κύκλου εργασιών αυτής (βλ. Reha Training σκέψη 51, SPA σκέψη 27, SCF σκέψη 89, FAPL σκέψεις 205-206). Δηλαδή, ένα από τα κριτήρια για την κατάφαση του κερδοσκοπικού χαρακτήρα της παρουσίας είναι το ενδιαφέρον και η βούληση του κοινού, στο οποίο απευθύνεται ειδικώς ο χρήστης, να αποκτήσει πρόσβαση στα προστατευόμενα έργα (βλ. Reha Training σκέψεις 48, 50, PPL σκέψη 37, SCF σκέψη 91· ότι, αντιθέτως, η συμπωματική συνακρόαση αποκλείει τον κερδοσκοπικό χαρακτήρα, SCF σκέψη 98, Κ. Βόσσο, Δημόσια εκτέλεση μουσικών έργων σε υγειονομικό ενδιαφέροντος και εν γένει εμπορικά καταστήματα και επιχειρήσεις, ΔiMEE 2009, 45, 48).

16. Με εφαρμογή των προπαρατιθέμενων κριτηρίων έχει κριθεί ότι η διανομή ραδιοτηλεοπτικού σήματος εντός των δωματίων ξενοδοχείου, μέσω συσκευών τηλεόρασης που έχει τοποθετήσει ο έχων την εκμετάλλευσή του, συνιστά παρουσίαση στο κοινό. Τούτο δε διότι:

17. α) ο έχων την εκμετάλλευσή ξενοδοχείου προβαίνει σε «πράξη παρουσίασης», καθώς μεταδίδει εκουσίως (με πλήρη επίγνωση) στους πελάτες του προστατευόμενα έργα παρέχοντας επί τούτω σήμα μέσω τηλεοπτικών δεκτών, τους οποίους έχει εγκαταστήσει στην ξενοδοχειακή μονάδα (βλ. Reha Training σκέψη 54, SCF σκέψη 82, PPL σκέψη 40, ΟΣΔΔΘΟΕ σκέψη 38, SGAE σκέψη 42). Πρόκειται για δευτερεύουσα ανεξάρτητη πράξη παρουσίασης, η οποία διενεργείται από οργανισμό διαφορετικό εκείνου της αρχικής μετάδοσης (βλ. SGAE σκέψη 40, όπου και παραπομπή στο άρθρο 11 δις § 1 περ. 2 της κυρωθείσας με τον ν. 100/1975 σύμβασης της Βέρνης «διά την προστασίαν των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων της 9 Σεπτεμβρίου 1886», όπως αυτή αναθεωρήθηκε στο Παρίσι το έτος 1971). Η ανωτέρω παρέμβαση δεν συνιστά απλώς και μό-

νο τεχνικό μέσο για την εξασφάλιση ή την βελτίωση της λήψης της αρχικής εκπομπής εντός της ζώνης καλύψεώς της, αλλά μια πράξη χωρίς την οποία οι συγκεκριμένοι πελάτες, ευρισκόμενοι εντός της ζώνης αυτής, δεν θα μπορούσαν να έχουν πρόσβαση στο μεταδιδόμενο έργο (βλ. ΟΣΔΔΘΟΕ σκέψεις 38, 41-42, SGAE σκέψη 42). Για τον ίδιο ακριβώς λόγο, ήτοι ότι με την προαναφερόμενη πράξη παρουσίασης καθίσταται τεχνικά δυνατή η πρόσβαση του κοινού στα μεταδιδόμενα έργα, δεν μπορεί να θεωρηθεί η παροχή των συσκευών τηλεόρασης στα δωμάτια ξενοδοχείου ως «παροχή απλής των υλικών μέσων» κατά την έννοια της εικοστής έβδομης αιτιολογικής σκέψης της οδηγίας (βλ. Stichting Brein I σκέψη 40, ΟΣΔΔΘΟΕ σκέψη 34, SGAE σκέψη 46· επίσης βλ. ΟΣΔΔΘΟΕ σκέψη 40, SGAE σκέψη 46, όπου και κρίση ότι τέτοια υλικά μέσα παρέχονται μόνο από επιχειρήσεις που εξειδικεύονται στην πώληση ή εκμίσθωση επιχειρήσεων). Σημειωτέον ότι ουδεμία επιρροή ασκεί η ακολουθούμενη τεχνική μέθοδος για την μετάδοση του σήματος (βλ. Stichting Brein I σκέψη 40, ΟΣΔΔΘΟΕ σκέψη 34, ΟΣΔΔΘΟΕ σκέψη 41, SGAE σκέψη 46· βλ. παραδείγματα διαφορετικών τεχνικών μεθόδων σε: *Ειρ. Σταματούδη, Σημείωμα, ΔiMEE 2010, 435, 436*).

18. β) Η παρουσίαση απευθύνεται σε «κοινό», καθώς οι πελάτες ξενοδοχειακής μονάδας αφενός μεν συνιστούν ένα απροσδιόριστο αριθμό δυνητικών αποδεκτών, στο μέτρο που η πρόσβασή τους στις υπηρεσίες της εν λόγω μονάδας αποτελεί, καταρχήν, απόρροια προσωπικής επιλογής εκάστου εξ αυτών, περιορίζεται δε μόνον από την ικανότητα υποδοχής της οικείας μονάδας (βλ. PPL σκέψη 41), αφετέρου δε αποτελούν έναν αρκετά μεγάλο αριθμό προσώπων, αφού συνήθως εναλλάσσονται ταχέως (βλ. PPL σκέψη 42, SGAE σκέψεις 38-39). Περαιτέρω, αποτελούν ένα «νέο» κοινό, επειδή δεν θα μπορούσαν, καταρχήν, να απολαύσουν τα προβαλλόμενα έργα χωρίς την ως άνω στοχευμένη «πράξη παρουσίασης», αλλά και επειδή δεν εντάσσονται στο κοινό, το οποίο είχε υπόψη του ο δημιουργός, όταν επέτρεψε την ραδιοτηλεοπτική μετάδοσή του έργου του και το οποίο συγκροτούν οι άμεσοι μόνο χρήστες, ήτοι οι κάτοχοι τηλεοπτικών δεκτών που λαμβάνουν τις εκπομπές μεμονωμένως ή στο πλαίσιο του ιδιωτικού ή οικογενειακού τους περιβάλλοντος (βλ. PPL σκέψεις 49-51, ΟΣΔΔΘΟΕ σκέψεις 37-38, SGAE σκέψεις 40-42). Άλλωστε, ως προελέχθη στην σκέψη 10, δεν ασκεί επιρροή το γεγονός ότι οι πελάτες δεν απέκτησαν πράγματι πρόσβαση στα προστατευόμενα έργα, διότι δεν έθεσαν σε λειτουργία την τηλεοπτική συσκευή του δωματίου τους (βλ. SGAE σκέψη 43). Ομοίως, δεν κωλύει την κατάφαση της παρουσίας σε «κοινό» ο ιδιωτικός χαρακτήρας των δωματίων του ξενοδοχειακού συγκροτήματος (βλ. SGAE σκέψη 54).

19. γ) Η παρουσίαση στο κοινό έχει κερδοσκοπικό χαρακτήρα, καθώς οι πελάτες ξενοδοχειακής μονάδας συνιστούν το κοινό στο οποίο απευθύνεται ειδικώς η παρουσίαση και το οποίο αποδέχεται την παρουσίαση αυτή (βλ. PPL σκέψη 43), η δε πράξη στην οποία προβαίνει ο έχων την εκμετάλλευσή ξενοδοχειακής μονάδας με σκοπό να παράσχει στους πελάτες της πρόσβαση στο μεταδιδόμενο έργο, συνιστά παροχή πρόσθετης υπηρεσίας που επηρεάζει την ποιοτική κατάταξη του ξενοδοχείου και, επομένως, την τιμή των δωματίων (βλ. SCF σκέψη 90, PPL σκέψη 44, SGAE σκέψη 44), ενώ ενδέχεται να προσελκύσει επιπλέον πελάτες που ενδιαφέρονται για αυτήν (βλ. PPL σκέψη 44).

20. Αντίθετα, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ο ξενοδόχος προβαίνει σε παρουσίαση έργων στο κοινό με την παροχή υποδομής, ώστε να αποκτήσουν οι πελάτες της ξενοδοχειακής μονάδας ασύρματη πρόσβαση στο διαδίκτυο και να συνδεθούν σε ιστοσελίδες όπου (ανα)μεταδίδονται ψηφιακά προγράμματα ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών. Τούτο δε, διότι μόνη η πράξη αυτή, χωρίς να συνοδεύεται από έτερες περιστάσεις, π.χ. την αυτόματη –χωρίς παρέμβαση του πελάτη– σύνδεση σε συ-

γκεκριμένη ιστοσελίδα, η οποία παρουσιάζει στο κοινό τέτοια προγράμματα (πρβλ. τα πραγματικά περιστατικά στις υποθέσεις Stichting Brein I και Stichting Brein II), δεν συνιστά «εκούσια πράξη παρουσίασης» εκ μέρους του έχοντος την εκμετάλλευση του ξενοδοχείου, αλλά απλή παροχή υλικών μέσων προς συμμετοχή των πελατών του στην κοινωνία της πληροφορίας κατά την έννοια της εικοστής έβδομης αιτιολογικής σκέψης της οδηγίας (βλ. Π. Παπαρσενίου, ό.π., σελ. 131-132, 150). Κυρίαρχη πράξη στην περίπτωση αυτή είναι εκείνη του πελάτη, ο οποίος χρησιμοποιεί δικό του (φορητό) Η/Υ προς θέαση προστατευόμενων έργων από διαδικτυακό ιστότοπο της δικής του αποκλειστικά επιλογής (πρβλ. Γ. Πάνου, Συσκευές ραδιοφώνου και τηλεόρασης στα δωμάτια των ξενοδοχείων, Αρμ. 2012, 1213, ιδίως 1229)...

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

«Παρουσίαση στο κοινό» σε δωμάτια ξενοδοχείων

Είναι πολυάριθμες οι αποφάσεις που έχουν εκδοθεί από τα εθνικά δικαστήρια και από το ΔΕΕ και σχετίζονται με τη δικαστική διαμάχη μεταξύ οργανισμών συλλογικής διαχείρισης που εκπροσωπούν δικαιούχους πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων αφενός και ξενοδοχείων αφετέρου¹. Ομοίως και η σχολιαζόμενη απόφαση, η οποία αφορά στην πράξη παρουσίασης στο κοινό (δημόσια εκτέλεση) προστατευόμενων έργων μέσω συσκευών τηλεόρασης συνδεδεμένων με κεντρικό διανεμητικό δέκτη σε δωμάτια ξενοδοχείων. Επίσης αφορά στη νομική αξιολόγηση της πράξης παροχής σε έκαστο των δωματίων ξενοδοχείου ασύρματης διαδικτυακής σύνδεσης (Wi-Fi Internet).

Η παρούσα απόφαση συντάσσεται πλήρως με το κοινοτικό κεκτημένο, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί μέσα από σειρά αποφάσεων που έχουν εκδοθεί και ερμηνεύουν την έννοια της παρουσίασης στο κοινό², η οποία απαντάται τόσο στο άρθρο 3 παρ. 1 της Οδηγίας 2001/29, όσο και στο άρθρο 8 παρ. 2 της Οδηγίας 2006/115³. Παρόλο που χρησιμοποιείται σε διαφορετικό ρυθμιστι-

1. Από την κοινοτική νομολογία, βλ. απόφαση C-306/05 από 7/12/2006 στην υπόθεση «Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE) κατά Rafael Hoteles SA» και απόφαση C-136/09 από 18/3/2010 στην υπόθεση «Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης Δημιουργών Θεατρικών και Οπτικοακουστικών Έργων (ΟΣΔΟΘΕ) κατά Διβάνη Ακρόπολις Ανώνυμη Ξενοδοχειακή και Τουριστική Εταιρεία». Από την εθνική νομολογία, όλως ενδεικτικά βλ. ΑΠ 161/2009 ΧρΙΔ 2009, 540· ΕφΑθ 915/2010 ΔιΜΕΕ 2010, 240· ΕφΑθ 1431/2010 ΔΕΕ 2011, 676· ΕφΑθ 3991/2010 ΕλλΔνη 2011, 842· ΕφΑθ 5757/2010, ΕφΘεσ 1897/2010, ΕφΘεσ 1810/2012, δημοσιευμένες σε ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ· ΕφΑθ 7196/2007 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ· ΜΠρΑθ 5644/2005, ΜΠρΑθ 1786/2005, ΜΠρΑθ 1583/2005, ΜΠρΑθ 158/2005, ΜΠρΧαν 2426/2005, δημοσιευμένες σε ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ.
2. Απόφαση SGAE από 7/12/2005, C-306/05, EU:C:2006:764· απόφαση ΟΣΔΟΘΕ από 18/3/2010, C-136/09, EU:C:2010:151· απόφαση Football Association Premier League (FAPL) κ.λπ. από 4/10/2011, C-403/08 και C-429/08, EU:C:2011:631· απόφαση AIRFIELD από 13/10/2011, C-431/09 & C-432/09, ECLI:EU:C:2011:648· απόφαση Circul Globus București από 24/11/2011, C-283/10, EU:C:2011:772· απόφαση SCF από 15/3/2012, C-135/10, EU:C:2012:140· απόφαση Phonographic Performance Ireland από 15/3/2012, C-162/10, EU:C:2012:141· απόφαση TV Catchup από 7/3/2013, C-607/11, ECLI:EU:C:2013:147· απόφαση Svensson κ.λπ. από 13/2/2014, C-466/12, EU:C:2014:76· απόφαση OSA από 27/2/2014, C-351/12, ECLI:EU:C:2014:110· διάταξη BestWater International από 21/10/2014, C-348/13, EU:C:2014:2315· απόφαση C MORE από 26/3/2015, C-279/13, ECLI:EU:C:2015:199· απόφαση SBS Belgium από 19/11/2015, C-325/14, EU:C:2015:764· απόφαση REHA από 31/5/2016, C-117/15, ECLI:EU:C:2016:379· απόφαση GS Media BV από 8/9/2016, C-160/15, ECLI:EU:C:2016:644.
3. Για την έννοια «παρουσίαση στο κοινό» του άρθρου 8 παρ. 2 της

κό πλαίσιο με σκοπούς εν μέρει διαφορετικούς, η έννοια «παρουσίαση στο κοινό» στις άνω δύο διατάξεις έχει όμοια γενεσιουργό λειτουργία των προβλεπόμενων δικαιωμάτων, όμοια σημασία, ενώ εφαρμόζονται και τα ίδια κριτήρια για την νομική αξιολόγηση της συνδρομής της⁴.

Εφόσον το άρθρο 3 παρ. 1 της οδηγίας 2001/29 δεν διευκρινίζει την έννοια της «παρουσίασης στο κοινό», η σημασία και το περιεχόμενο της πρέπει να προσδιοριστούν βάσει των σκοπών που επιδιώκει η οδηγία και του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται η ερμηνεύσιμη διάταξη⁵. Πρωταρχικός σκοπός της οδηγίας 2001/29 είναι η διασφάλιση ενός υψηλού επιπέδου προστασίας υπέρ των δημιουργών και δίκαιης ανταμοιβής τους για τη χρήση των έργων τους. Ως εκ τούτου η έννοια της παρουσίασεως στο κοινό πρέπει να ερμηνεύεται διασταλτικά⁶, χωρίς να καλύπτει περισσότερες πράξεις από αυτές που διαλαμβάνονται στην άνω διάταξη.

Για την ύπαρξη παρουσίασης στο κοινό το ΔΕΕ διατύπωσε ορισμένα κριτήρια, τα οποία θα πρέπει να πληρούνται σε κάθε περίπτωση προκειμένου να συντρέχει τέτοια παρουσίαση⁷. Από την πλευρά του ο εθνικός δικαστής, για να διαπιστώσει εάν συντρέχει πράξη παρουσίασης στο κοινό, θα πρέπει να προβεί σε μια εξατομικευμένη αξιολόγηση της εξεταζόμενης πράξης, εφαρμόζοντας τα υφιστάμενα κριτήρια μεμονωμένα ή σε συσχέτισμό μεταξύ τους⁸.

Τέτοια κριτήρια αποτελούν: α) *Ο καθοριστικός ρόλος του ιδιοκτήτη μιας επιχείρησης ως χρήστη*. Ο ιδιοκτήτης παρεμβάλλεται, με πλήρη επίγνωση των συνεπειών της συμπεριφοράς του, για να παράσχει στους πελάτες του πρόσβαση σε ραδιοτηλεοπτική εκπομπή που περιέχει το προστατευόμενο περιεχόμενο. Χωρίς την παρέμβαση αυτή, οι πελάτες, αν και βρίσκονται στη ζώνη κάλυψης της εκπομπής, δεν θα μπορούσαν, κατ' αρχήν, να έχουν πρόσβαση στο μεταδιδόμενο έργο⁹. β) *Το κριτήριο της διαφορετικής τεχνικής διαδικασίας*. Η πρόβλεψη στο άρθρο 3 παρ. 1 της οδηγίας 2001/29 της δυνατότητας χρήσης ενός έργου με περισσότερους τρόπους και τεχνικά μέσα απέβλεψε στον έλεγχο από τον δημιουργό κάθε παρουσίασης ενός έργου που χρησιμοποιεί ορισμένο τεχνικό τρόπο. Αντίθετα, δεν θα συνιστά παρουσίαση στο κοινό, κατά την έννοια της ως άνω διάταξης, η παρέμβαση ενός απλού τεχνικού μέσου, η οποία περιορίζεται απλώς στη διατήρηση ή τη βελτίωση της ποιότητας της λήψεως της πρωτότυπης μεταδόσεως και δεν μπορεί να χρησιμεύσει για διαφορετική μετάδοση¹⁰. γ) *Το στοιχείο*

Οδηγίας 2006/115, Σταυρίδου, Νεότερες εξελίξεις σχετικά με τα πνευματικά δικαιώματα στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, σε: Σύγχρονα νομικά κι αναπτυξιακά προβλήματα του ελληνικού τουρισμού, 2012, σ. 393 επ.

4. C-135/10, SCF, σκέψεις 74, 75· C-117/15, Reha, σκέψεις 29, 30, 33, 34.
5. C-306/05, SGAE, σκέψη 34. Βλ. και C-403/08 και C-429/08, FAPL κ.λπ., σκέψεις 184, 185· C-607/11, TVCatchup, σκέψη 22· C-160/15, GS Media BV, σκέψη 29.
6. C-306/05, SGAE, σκέψη 36. Βλ. και C-403/08 και C-429/08, FAPL κ.λπ., σκέψη 186· C-607/11, TVCatchup, σκέψη 20· C-117/15, Reha, σκέψη 36· C-466/12, Svensson, σκέψη 17· C-160/15, GS Media BV, σκέψη 30.
7. Για τα κριτήρια αυτά Σταυρίδου, οπ. παρ.: η ίδια, ΧρΙΔ 2017, 76 επ.
8. C-162/10, PPL, σκέψη 30· C-135/10, SCF, σκέψεις 76, 77, 78· C-117/15, Reha, σκέψη 30· C-160/15, GS Media BV, σκέψεις 34-37.
9. Απόφαση C-306/05 από 7/12/2006 στην υπόθεση «Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE) κατά Rafael Hoteles SA», σκέψη 42· απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2011, στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-403/08 και C-429/08, Football Association Premier League Ltd κ.λπ. κατά Derek Owen και Karen Murphy κατά Media Protection Services Ltd, σκέψη 195· απόφαση C-135/10 από 15/3/2012 στην υπόθεση «Società Consortile Fonografici (SCF) κατά Marco del Corso», σκέψη 82· απόφαση C-162/10 από 15/3/2012 στην υπόθεση «Phonographic Performance (Ireland) Limited (PPL) κατά Ιρλανδίας», σκέψη 31.
10. C-403/08 και C-429/08, FAPL κ.λπ., σκέψη 194· C-431/09 C-

του κοινού. Η παρουσίαση στο «κοινό», κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 της οδηγίας 2001/29, αναφέρεται σε έναν απροσδιόριστο αριθμό δυνητικών αποδεκτών, και προϋποθέτει και έναν αρκετά μεγάλο αριθμό προσώπων¹¹. Η αναφορά σε έναν «αρκετά μεγάλο αριθμό προσώπων» υπονοεί ότι η έννοια του κοινού προϋποθέτει κάποιο ελάχιστο αριθμό αποδεκτών, πράγμα που αποκλείει από την έννοια αυτή έναν εξαιρετικά μικρό, πολλώ δε μάλλον έναν ασήμαντο αριθμό ενδιαφερομένων¹². Σημαντικός μπορεί να είναι όχι μόνον ο αριθμός των προσώπων που έχουν ταυτόχρονα πρόσβαση σε ένα έργο, αλλά και ο αριθμός των προσώπων που έχουν διαδοχικά πρόσβαση σε αυτό¹³. Στο σημείο αυτό καθοριστική είναι η διάγνωση ύπαρξης «νέου κοινού». Η έννοια του «νέου κοινού», βασισμένη σε ερμηνεία του άρθρου 11α εδ. α' στοιχ. ii της Σύμβασης της Βέρνης¹⁴, αναφέρεται σε πράξεις παρουσίασης, οι οποίες εκτείνονται σε ένα επιπλέον τμήμα κοινού. Οι πράξεις δευτερεύουσας παρουσίασης μέσω συσκευών σε δημόσιους χώρους, ως ανεξάρτητη πράξη εκμετάλλευσης με οικονομικό πλεονέκτημα για τον εμπλεκόμενο¹⁵, απευθύνονται σε ένα κοινό, το οποίο δεν είχε ληφθεί υπόψη από τους δικαιούχους κατά το χρόνο παραχώρησης άδειας για την πράξη παρουσίασης στο αρχικό κοινό¹⁶. δ) Ο κερδοσκοπικός χαρακτήρας της χρήσης. Ο ιδιοκτήτης μιας επιχείρησης (ξενοδοχείο, καφέ μπαρ, εστιατόριο), παρεμβαίνοντας τεχνικά με σκοπό να προσφέρει στους πελάτες του πρόσβαση σε ένα μεταδιδόμενο πρόγραμμα, παρέχει πρόσθετη υπηρεσία, η οποία διατίθεται με σκοπό τον προσπορισμό ορισμένου οφέλους, στο μέτρο που η προσφορά της υπηρεσίας αυτής επηρεάζει την ποιοτική κατάσταση της επιχείρησής του ή προσελκύει πρόσθετους νέους πελάτες¹⁷.

Εφαρμόζοντας τα άνω κριτήρια η παρούσα απόφαση αξιολογεί ως παρουσίαση στο κοινό τη διανομή ραδιοτηλεοπτικού σήματος εντός των δωματίων ξενοδοχείου μέσω συσκευών τηλεόρασης που έχει τοποθετήσει ο έχων την εκμετάλλευσή του.

Αντίθετα, όπως ορθά δέχεται η παρούσα απόφαση, δεν συντρέχει παρουσίαση έργων στο κοινό με την παροχή απλής τεχνι-

432/09, Airfield, σκέψεις 74, 79· C-607/11, TVCatchup, σκέψεις 28, 29.

11. Σχτκ. απόφαση C-89/04 από 2/6/2005 στην υπόθεση «Mediakabel BV κατά Commissariaat voor de Media» Mediakabel, σκέψη 30· C-192/04 από 14/7/2005 στην υπόθεση «Lagardère Active Broadcast κατά SPRE και GVL», σκέψη 31· απόφαση C-306/05, «SGAE», προπαρατεθείσα, σκέψεις 37, 38.

12. Σταυρίδου, οπ.παρ., σ. 393, 398 επ.· η ίδια, ΧρΙΔ 2017, 76 επ.

13. Βλ. απόφαση C-135/10 από 15/3/2012 στην υπόθεση «Società Consortile Fonografici (SCF) κατά Marco del Corso», σκέψεις 86 και 87· απόφαση C-162/10 από 15/3/2012 στην υπόθεση «Phonographic Performance (Ireland) Limited (PPL) κατά Ιρλανδίας», σκέψη 35.

14. Άρθρο 11 δις παρ. 1 στοιχ. 2 στη μορφή και με το κείμενο που η Σύμβαση κυρώθηκε με τον Ν.100/1975 (ΦΕΚ Α' 162/1-8-1975).

15. C-306/05, SGAE, σκέψεις 40, 41· C-403/08 και C-429/08, FAPL κ.λπ., σκέψη 198.

16. C-306/05, SGAE, σκέψεις 40-43· C-403/08 και C-429/08, FAPL κ.λπ., σκέψη 197· C-117/15, Reha, σκέψη 45· C-160/15, GS Media BV, σκέψεις 36, 37.

17. Σχτκ. απόφαση C-306/05 από 7/12/2006 στην υπόθεση «Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE) κατά Rafael Hoteles SA», σκέψη 44· απόφαση C-162/10 από 15/3/2012 στην υπόθεση «Phonographic Performance (Ireland) Limited (PPL) κατά Ιρλανδίας», σκέψη 44· απόφαση C-403/08 και C-429/08 «Football Association Premier League Ltd κ.λπ.», σκέψη 205. Αντίθετα στην υπόθεση C-135/10 «Società Consortile Fonografici (SCF) κατά Marco del Corso», σκέψεις 97 επ., το δικαστήριο έκρινε ότι ο οδοντίατρος που χρησιμοποιεί το ραδιόφωνο παρουσία των ασθενών του, ως μουσική υπόκρουση, δεν μπορεί να αναμένει διέγερση της πελατείας του λόγω και μόνον της μεταδόσεως αυτής, ούτε να ζητήσει μεγαλύτερη αμοιβή για τις υπηρεσίες που παρέχει· επομένως η εν λόγω μετάδοση δεν έχει κερδοσκοπικό χαρακτήρα.

κής υποδομής, ώστε να αποκτήσουν οι πελάτες του ξενοδοχείου ασύρματη πρόσβαση στο διαδίκτυο (Wi-Fi Internet) και να συνδεθούν σε ιστοσελίδες όπου μεταφορτώνονται ψηφιακά ραδιοτηλεοπτικά προγράμματα (Web TV – Web Radio). Αυτή και μόνη η πράξη, χωρίς την παρεμβολή με πλήρη επίγνωση του ιδιοκτήτη, προκειμένου να παράσχει στους πελάτες του πρόσβαση σε προστατευόμενο περιεχόμενο, δεν συνιστά εκούσια πράξη παρουσίασης εκ μέρους του έχοντος την εκμετάλλευση του ξενοδοχείου, αλλά απλή παροχή τεχνικών μέσων για συμμετοχή των πελατών του στην κοινωνία της πληροφορίας. Όπως έχει διατυπώσει το ΔΕΕ, η έννοια «υπηρεσία της κοινωνίας της πληροφορίας», σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 1 της οδηγίας 2000/31, καλύπτει κάθε οικονομική δραστηριότητα που συνίσταται στη διάθεση προσβάσεως σε δίκτυο επικοινωνιών, πράγμα που περιλαμβάνει τη λειτουργία ενός δημόσιου δικτύου Wi-Fi με πρόσβαση στο Διαδίκτυο¹⁸.

Σύλβια Χ. Σταυρίδου
Επ. Καθηγήτρια Νομικής ΔΠΘ

ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Άρειος Πάγος (Ολομέλεια) Αριθμ. 16/2017

Πρόεδρος: Β. Θάνου-Χριστοφίλου, Πρόεδρος ΑΠ
Εισηγητής: Ιωσ. Τσαλαγανίδης, Αρεοπαγίτης
Δικηγόροι: Α. Ρουπακιώτης, Ε. Μαυραγάνης – Γ. Σπηλιώπουλος – Δ. Βασιλείου

ΟΠΑΠ. Νομικό καθεστώς εργαζομένων σε νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως ο ΟΠΑΠ, οι οποίοι παρείχαν τις υπηρεσίες τους δυνάμει διαδοχικών συμβάσεων μίσθωσης έργου ορισμένου χρόνου, που αναγνωρίστηκαν εν συνεχεία ως ενιαία σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου είτε με δικαστική απόφαση είτε με τη διαδικασία του άρθρου 11 του Π.Δ. 164/2004. Οι εν λόγω εργαζόμενοι κατατάσσονται είτε σε υφιστάμενες κενές οργανικές θέσεις είτε σε συνιστώμενες νέες οργανικές θέσεις, απασχολούμενοι πλέον με σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου. Ο διανυθείς χρόνος των προγενέστερων συμβάσεων μίσθωσης έργου λογίζεται ότι έχει διανυθεί στο πλαίσιο σχέσης εργασίας ιδιωτικού δικαίου ως προς όλες τις κρίσιμες συναρτώμενες με αυτόν έννομες συνέπειες (επιδόματα εορτών και άδειας, χρόνος υπηρεσίας για κατάταξη στα οικεία μισθολογικά κλιμάκια κ.λπ.). Οι αποδοχές, όμως, που αντιστοιχούν στη θέση στην οποία εντάχθηκαν, καταβάλλονται στους εργαζομένους από την ημερομηνία έκδοσης της πράξης κατάταξης και εφεξής (αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 1 §§ 1-5 του Ν. 3320/2005).

Διατάξεις: άρθρο 1 §§ 1-5 ν. 3320/2005· άρθρ. 11 π.δ. 164/2004

[...Ο Οργανισμός Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου (ΟΠΑΠ) ιδρύθηκε με το β.δ. 20/29-12-1958 (άρθρα 1, 3 και 5), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 6 παρ. 2 του ν.δ. 3865/1958, μετατράπηκε με το π.δ. 228/1999 σε ανώνυμη εταιρεία, η οποία, κατά το άρθρο 1 παρ. 1 αυτού, λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, διεπόμενη από τις διατάξεις του ν. 2414/1996 «Εκσυγχρονισμός Δημόσιων Επιχειρήσεων και Οργανισμών και

18. Έτσι απόφαση C-484/14, Mac Fadden, σκέψη 35· βλ. και σημείο 1 Διατακτικού απόφασης. Σχτκ. και προτάσεις Εισαγγελέα Szpunar, σκέψεις 51 επ.